

Veřejně o veřejných domech.

Rada Hl. m. Prahy dne 29. 01. 2008 projednala, překvapivě bez větší mediální odezvy, návrh Zákona o regulaci prostituce. Pravda tento návrh zákona musí ještě schválit Zastupitelstvo Hl. m. Prahy a teprve poté se vydá na svou legislativní cestu do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Již dnes je možno akcentovat, že jde o mimořádně záslušnou, potřebnou, a i námi Pražany, toužebně očekávanou zákonodárnou iniciativu Hl. m. Prahy, snad do budoucna umožňující obcím, resp. městským částem, regulovat, jak houby po dešti rostoucí veřejné domy.

Je tento návrh zákona tou správnou metlou v rukách Úřadů na majitele veřejných domů? Má vůbec tento návrh zákona naději na přežití trnité cesty do PS Parlamentu ČR, ale zejména jak přežije tam, v tom tajemném kotli, kde skončily či se zcela přetavily, mnohé jiné záslušné a prospěšné myšlenky?

Na řadě jednání o těchto otázkách, které považuji za jaksi samozřejmé, z hlediska nutnosti jejich řešení, ale i jakéhosi jejich všeobjímajícího dopadu, mne vždy překvapila zaklínací formulka řady kolegů, která zní: "není politická vůle". Vždy jsem přemýšlel zda v tomto kontextu není onou politickou nevůli slabost určitých politiků pro potřebu tohoto placeného způsobu relaxace od únavných koaličních či opozičních jednání. A pokud ne, zda tato nevůle má jiné, než tyto velmi subjektivní kořeny.

Vědci říkají, že abychom pochopili současné jevy a naučili jsme se je ovládat, musíme znát jejich příčiny, tedy jejich historii. Totéž, byť v modifikované podobě, jsem slyšel od jednoho mého kolegy, který mne, nad mým roztrpčením ohledně rostoucího počtu veřejných domů na Praze 1, uklidňoval výčtem počtu nevěstinců v době I. republiky.

Je již starou vestou slogan, že pokusy vymýtiti prostituci jsou stejně staré jako prostituce sama. S tím, že veškerá snaha je však víceméně marná, neboť "nejstarší řemeslo" bude existovat tak dlouho, dokud bude existovat poptávka po jeho službách.

Historie nám říká, že již na konci 19. století bylo jen v židovském ghettu 62 veřejných domů. Ke štangastům salónu u Goldschmidtů prý patřil i následník trůnu Ferdinand d'Este a princ Karel s oblibou navštěvoval „Dům“ na rohu Rybné ulice. Jedna z prvních dochovaných zpráv o pražské prostituci pochází už z roku 1336. Pisatel v ní vystihuje dvojlovnost nejstaršího řemesla: „...lidé se nad ním horší, ale ne a ne s ním přestat“.

Prostituce byla pak střídavě zakazována a trpěna a nejlepší období zažívala patrně v době, kdy se jí rakousko - uherské úřady rozhodly regulovat. V oné době se největším pasákem ze všech stal sám stát. Na druhé straně však se díky hygienickým nařízením podařilo vymýtiti pohlavní nemoci. Za Rakouska Uherska se na provozování „bordelů“ vydávala koncese, která živnostníka zavazovala k dodržování jistých právních norem. Už za Josefa II k nim mimo jiné patřilo, že majitel veřejného domu nesměl nutit slečny vykonávat cokoli proti jejich vůli a mohli od něj kdykoli odejít. Později se prostituce přesunula na další místa a k nejfrekventovanějším patřily „bordely“ v ulici Krakovská a kolem Perštýna, kde se ostatně udržela dodnes.

Prostituce u nás, jak ukazují statistiky, neklesá, ale naopak roste. I podle studií Ministerstva vnitra se na prostituci váží mravnostní, násilná i majetková kriminalita, jakož i nejrůznější formy organizovaného zločinu. Prostitutky jsou mimo státní a zdravotní kontrolu a regulaci a

výnosy z prostituce nepodléhají zdanění. Přitom podle odhadu Českého statistického úřadu tvořil již v roce 2000 podíl prostituce na HDP zhruba 0,2 procenta, což činí 4,6 mld. Kč. Nabízí se tedy otázka, proč prostituci rozumným způsobem neregulovat a nesnížit tak rizika spojená s jejím provozováním, když už ji nejsme sto vymýtit.

Stát u nás v současné době aplikuje tzv. aboliční přístup, který prostituci ani nezakazuje a ani nepovoluje, postihuje pouze jevy, jež prostituci doprovázejí (nucení k prostituci, kuplířství, obchod se ženami). Historie, jak i výše uvedeno, tedy ukazuje, že restriktivní přístup – její zákaz, prostituci nevymýtí, pouze se skryje do ilegality. Odborníci proto jednoznačně preferují přístup tzv. reglementační. Ten prostituci trpí, respektive legalizuje, zároveň ji však podřizuje státnímu doзору a kontrole, včetně navazujících sociálních, zdravotních a preventivních opatření. Výhodou je, že prostituce pak nefiguruje ve sféře zájmu organizovaného zločinu. Tento přístup uplatňuje například Rakousko, Holandsko, SRN, Švýcarsko nebo Maďarsko.

Už v roce 1999 se tehdejší ministr vnitra snažil prosadit zákon, který prostituci zrovnoprávňoval na trhu práce. Prostitutkám by přiděloval postavení samostatně výdělečných osob, podnikajících podle živnostenského zákona. Tyto osoby by podléhaly registraci a pravidelným lékařským prohlídkám, platily daně a sociální a zdravotní pojištění. Navrhovaná úprava předpokládala také legalizaci erotických podniků, dávala pravidla jejich zřizování a provozu. Obec by pak měla mít možnost vybírat za provozování takovýchto podniků místní poplatky ve formě místních daní.

Ale ouha, při závěrečném projednávání však, a tady pozor, odborníci na mezinárodní právo zjistili, že navrhovaná úprava je v rozporu s mezinárodní "Úmlouvou o potlačování a zrušení obchodu s lidmi a využívání prostituce druhých osob", ke které ČR přistoupila roku 1958.

Je, resp. byl toto skutečný důvod proč byl návrh zákona zameten pod stůl? Připomínám, že ostatní signatáři téže Úmluvy si s regulací prostituce nedělají problémy a prostě regulují, např. SRN aj. Proč to víme? Protože jsme hned po nástupu na Radnici se u jiných starostů z okolních zemí pídili proč to jde tam a ne u nás.

A tady se dostáváme k té uvedené otázce, ne k oné Nerudovské „kam s ním“, ale k politické nevěli. Proti legalizaci prostituce, v té době v Parlamentu, okamžitě vystoupili lidovci. Poslanec Karas řekl, že se tím stát stane největším pasákem. Také ODS a komunisté varovali, že stát by se tak velmi lehce mohl stát legálním provozovatelem prostituce. Podle Petra Nečase tak vláda de facto legalizuje kuplířství a pasáctví. Ve svém důsledku se stát stává největším pasákem, řekl tehdy.

Takže „nebyla politická vůle“ a zákon nebyl. Co bylo dál? Obce vydávaly, ze zoufalství a ve snaze zamezit bující prostituci, jak na běžícím pásu obecně závazné vyhlášky. V roce 2005 tak byla Hl. m. Prahou vydána závazná vyhláška, která zakazovala nabízení erotických služeb na celém území Prahy, s výjimkou komunikace z Ďáblické ulice k areálu skládky a další a další vyhlášky, které buď rušil Ústavní soud ČR, nebo které pouze upřesňovaly různé pojmy. I my jsme na konci roku 2007 Zastupitelstvu Hl. m. Prahy poslali náš legislativní návrh vyhlášky MČ Praha 1, který se snažil umožnit kontrolu prostituce nejen na veřejných prostranstvích, ale právě ve veřejných domech, což je primárně problém Prahy 1.

Nyní tedy po letech letargie a tápání konečně, doufejme, přichází návrh komplexního řešení, kterým se má stát onen návrh zákona o regulaci prostituce. Návrh nového zákona stanovuje podmínky, za kterých je možné prostituci vykonávat. Nadále by bylo možné tyto sexuální služby provozovat jen na základě registrace u příslušného obecního úřadu a za dodržení přesně daných podmínek. Mezi ně patří zejména zdravotní způsobilost, místa, kde je možné prostituci nabízet, trestní způsobilost a zletilost osob, které prostituci nabízejí. Poskytovatel sexuálních služeb musí mít také zdravotní pojištění. „Po zaregistrování vydá žadateli obecní úřad oprávnění provozovat tento druh služeb. Půjde o průkaz s fotografií a platností na jeden rok.“ Zákon rovněž určuje podmínky pro provoz podniků, které se na erotické služby zaměřují. Jednoznačně také říká, že prostituce nemůže být vykonávána v jakémkoli zaměstnaneckém poměru.

Nezbývá než návrhu tohoto zákona popřát šťastnou cestu, bez politických nevůlí, ať již jakkoliv motivovaných.

Se znalostí mnohaletého boje našeho Úřadu, zejména živnostenského odboru a Městské policie je však dlužno k návrhu zákona uvést, že v současné době, v rámci provedených stovek kontrol, vyplývá, že žádný z provozovatelů nočních podniků nepřipouští, že by byly v provozovně poskytovány sexuální služby i přesto, že provozovna buď samostatnými pokoji, kabinkami, nebo stavebním přizpůsobením provozovny pro tento účel, disponuje. Majitelé domu „pronajímají“ upravené malometrážní byty v horních patrech těchto domů a to k čemu zde dochází jde již mimo jakoukoliv kontrolu. Občané Prahy 1 a zejména ti, kteří bydlí v okolí ulice Ve smečkách, jistě doufají, že ne i mimo kontrolu budoucího zákona.

(převzato z článku v občasníku OKO – únor 2008)